

Upphandlingsplan 2023–2024

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	4
Största inköpsområden år 2021	5
Största inköpsområden 2021	5
Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023–2024	7
Planerade upphandlingar (2023–2024)	7
Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar	9
Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas	14
Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas	15

Sammanfattning

Malmö stad saknar ramavtal för arbetsmarknads- och socialnämndens huvudverksamhet. I de fall intern verksamhet för vård och/eller boende behöver kompletteras av externa leverantörer genomförs inköpen via förvaltningsspecifika avtal eller Skånes kommuners avtal. Nämnden har därför ett behov av att årligen genomföra upphandlingar för större kontraktvärden för att säkerställa tillgången till upphandlade ramavtal.

Förvaltningen har de senaste tre åren utvecklat sitt arbete med inventering och strategisk planering av inköp och upphandlingar. Nämndens upphandlingsplan utgör ett verktyg för detta arbete. Upphandlingsplanen bryts ned i förvaltningens egen plan för inköp, upphandling och avtalsförvaltning vilken fastställs av förvaltningsledningen i januari varje år. Planen beskriver processer för inköp och upphandling, vilka upphandlingar som ska genomföras samt hur dessa ska prioriteras. Vidare beskriver planen processer för avtalsförvaltning i syfte att säkerställa att de avtal som förvaltningen upphandlar följs upp löpande.

Förvaltningen arbetar aktivt för att skapa en korrekt inköpskultur och eftersträva en ökad avtalstrohet. Arbetet bedrivs genom kunskaphöjande insatser, utarbета och implementera inköpsrutiner, intern kontroll och granskningar samt att det finns lättillgänglig information på intranätet. Allt i syfte att ge verksamheterna kunskap och redskap för hur inköp ska genomföras på ett korrekt sätt. Andelen inköp som görs hos ramavtalade leverantörer har ökat inom merparten av nämndens inköpsområden. Andelen hållbara inköp inom livsmedel och dess klimatpåverkan tillsammans med interna resor/transporter följs löpande under året och verksamheterna rapporterar in aktiviteter som genomförs i syfte att uppnå nämndens miljömål.

Arbetsmarknads- och socialnämndens upphandlingsplan och den inventering som genomförs avseende upphandlingsbehov utgör grunden för förvaltningens fortsatta arbete med att strategiskt planera kommande upphandlingar. Nämnden är i fortsatt behov av kartläggning både gällande upphandlingsbehov, inköpsstatistik och efterfrågade inköpslösningar.

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämndsnivå och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Största inköpsområden år 2021

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt. Avtalstrohet är inte obligatoriskt att rapportera till kommunstyrelsen. Enskild förvaltning kan dock välja att rapportera till nämnd.

För att få en överblick över stadens värdemässigt största inköpsområden ska respektive nämnd redogöra för sina största inköpsområden år 2021 (tkr). Den del av inköpen som skett genom avrop på kommunövergripande ramavtal har noterats i tabellen. Inköp som inte avropats från stadens ramavtal har noterats i tabellen ”Inköp från annat avtal”.

Största inköpsområden 2021

I tabellen framgår arbetsmarknads- och socialnämndens sju största inköpsområden. I första kolumnen återfinns de inköp som gjorts via Malmö stads ramavtal. I andra kolumnen, *inköp från annat avtal* redovisas de inköp som gjorts på förvaltningsspecifika avtal samt avtal från Skånes kommuner, Adda etc. Här redovisas också direktupphandlingar där avtal inte finns eller där befintliga ramavtal inte uppfyllt förvaltningens behov. Under tabellen ges en beskrivning av respektive inköpsområde och avtalstroheten i dessa. Förvaltningen arbetar aktivt för en ökad avtalstrohet genom inköpsrutiner, intern kontroll och granskningar samt att det finns lättillgänglig information och kunskap i verksamheterna om hur inköp ska genomföras på ett korrekt sätt.

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
46300 Köp av huvudverksamhet	34 926	792 138	827 064
74581 Tolktjänst	17 829	376	18 206
74730 Handledning av personal	66	10 453	10 519
64130 IT- o teleinventarier	9 014	46	9 060
73300 Larm o bevakning	8 135	796	8 932
64400 Livsmedel	7 742	814	8 556
61316 Städning	3 456	3 238	6 694

Köp av huvudverksamhet

Förvaltningen köpte huvudverksamhet för drygt 800 miljoner under 2021. Med huvudverksamhet avses vård-, boende, och behandlingsinsatser enligt socialtjänstlagen i syfte att stödja, stärka och skydda malmöbor i alla åldrar och livssituationer. För förvaltningens huvudverksamhet saknas kommunövergripande ramavtal helt. Förvaltningen har i stället egna ramavtal samt avropar Skånes kommuners avtal vilket är förklaringen till de höga siffrorna för inköp från andra avtal. Samtliga avtal

avser tjänster. Utöver detta har förvaltningen även ett behov av att genomföra direktupphandlingar utanför gällande ramavtal för klienter med betydande eller komplexa behov där insatser inte täcks av ramavtalen. Det finns en rutin och process för detta i förvaltningen.

Skånes kommuner är en viktig samverkanspart och om deras upphandlingar blir försenade eller överprövade påverkar det förvaltningens möjligheter att göra avrop från avtalade leverantörer. Samma sak gäller för de upphandlingar förvaltningen själv genomför. I nuläget är förvaltningens upphandling av skyddade boende överprövad. I händelse av överprövning har förvaltningen en rutin och process för hur inköp av plats för vård och/eller boende ska hanteras.

Tolktjänst

Förvaltningen har ett stort behov av tolk i sina verksamheter och köpte tolktjänster för 18 206 000 kr 2021. Förvaltningen har en avtalstrohet vad gäller tolkinköp på 98 %. Förvaltningen har behov av att köpa översättningstjänster och dövtolkar vilket inte ingår i stadens ramavtal och därför direktupphandlats av annan leverantör i avvaktan på kommungemensamt avtal.

Handledning av personal

Förvaltningen köpte handledning av personal 2021 för 10 519 000 kr. Förvaltningen avropar handledning för personal genom Skånes kommuners ramavtal för handledning avseende IFO, HVO och Skola. Avtalstroheten är 89 %. De resterande 11 % är sannolikt relaterade till direktupphandling utanför gällande ramavtal där det aktuella behovet av handledning inte kunnat mötas av ramavtalets tjänster.

IT- och teleinventarier

Förvaltningen köpte IT- och teleinventarier för 9 060 000 kr under 2021. Avtalstroheten är 99,5 %.

Larm och bevakning

Förvaltningen köpte larm och bevakningstjänster 2021 för 8 932 000 kr. Avtalstroheten är 92 %. Övriga inköp från andra avtal är sannolikt relaterade till verksamheter med egna bevakningsavtal som ännu inte löpt ut.

Livsmedel

Förvaltningen köpte livsmedel 2021 för 8 556 000 kr. Avtalstroheten har successivt förbättrats genom åren och är nu 91 %. Detta är främst relaterad till att Malmö stad idag har ett ramavtal på konsumentförpackningar vilket i större utsträckning matchar verksamheternas behov av små förpackningar och mindre volymer. Vissa av förvaltningens verksamheter bedriver pedagogiska aktiviteter för klienter och deltagare där inköp i butik kan ingå som en färdighetstränande del. Dessa pedagogiska inköp sker utanför gällande ramavtal vilket avspeglar sig i statistiken. I samarbete med Miljöförvaltningen genomförs utbildningar för kockar och annan personal i de verksamheter som har restaurangverksamhet och kök i syfte att inspirera till ytterligare användning av ekologiska och hållbara produkter.

Städning

Förvaltningen köpte städtjänster 2021 för 6 694 000 kr. Malmö stad har ett ramavtal för städning och förvaltningens verksamheter ansluter till städavtalet efterhand som egna upprättade städavtal löper ut. Förvaltningen bedriver även internt städ som en arbetsmarknadsinsats. Detta som ett led i förvaltningens uppdrag att stärka arbetssökande Malmöbors möjligheter till arbete och bidra till självförsörjning.

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023–2024

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redogöra för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

Planerade upphandlingar (2023–2024)

Nedan redovisas nämndens planerade upphandlingar 2023–2024. I de upphandlingar där kontraktsvärdet är satt till 0 kr pågår förstudier eller andra analyser vilket gör att kontraktsvärdet ännu inte är definierat. Förvaltningen har de senaste tre åren utvecklat sitt arbete med inventering och strategisk planering av inköp och upphandlingar. Inventeringen av det upphandlingsbehov som redovisas i tabellen nedan har genomförts genom enkäter till förvaltningens samtliga chefer samt dialoger i ledningsgrupper och förvaltningsledning.

Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)
Digitalt verksamhetssystem för arbetsmarknadsavdelningen Förstudie pågår. Upphandling påbörjas 2023. Kontraktsvärde ännu ej definierat.	0
ASN-2020-4824 möbler och inredning för hemnära miljöer. Befintligt avtal vilket löper ut 31/8 2024. Förvaltningen har ett fortsatt behov av avtal. Upphandling påbörjas 2023. ASN, FSN & HVON avser att genomföra en gemensam upphandling. Kan eventuellt avropas via ramavtal hos ADDA vilket bör utredas innan upphandling. Totalt belopp 4 500 tkr/år varav ASN behov utgör 3 500 tkr/år	18 000
ASN-2020-4259 Tandläkarkonsult Tandläkarkonsult för bedömning av nödvändig tandvård inför biståndsbeslut. Befintligt avtal vilket som längst kan löpa till 31/7 2024. Förvaltningen har ett fortsatt behov av avtal. Upphandling påbörjas 2023.	4 000
Skolskjutstaxi för placerade barn Förstudie ska genomföras. Kontraktsvärde ännu ej fastställt. Upphandling planerad till 2023.	0
Digital plattform för evidensbaserat förebyggande arbete riktat till skilsmässofamiljer. Förstudie är pågående. Upphandling planerad till 2023.	6 000
Psykologtjänster avseende utredning och analyser IFO Nytt behov. Befintligt avtal saknas. Avgränsningar finns gentemot skola, hälso- och sjukvård och psykiatri. En förstudie ska genomföras vilken ska utgöra underlag för beslut om upphandling ska genomföras.	0
Rättsdatabas Förstudie ska genomföras. Kontraktsvärde ännu ej fastställt. Upphandling planeras till 2023	0
HVB Vuxna (Skånes kommuner) HVB som arbetar med behandling och omvårdnad för vuxna personer med missbruk-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	400 000

Öppenvård (Skånes kommuner) Öppenvård som arbetar med behandling, utredning och stöd för barn och unga och deras familjer samt vuxna personer med missbruks-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	541 600
Konsulentstödd familjehems-/jourhemsverksamhet (Skånes kommuner) Konsulentstöd till familjehem/jourhem för barn och unga. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	168 800
Stödboende barn och unga IFO (Skånes kommuner) Stödboende med individanpassat stöd för barn och unga i åldern 16–20 år. Förvaltningen har en pågående upphandling i avvaktan på Skånes kommuners upphandling planerad till 2023 Förvaltningen kan efter att det egna avtalet löper ut vid behov övergå till Skånes kommuners avtal.	124 000
Stödboende vuxen IFO (Skånes kommuner) Boende med stöd – Boende med stöd för vuxna. Förvaltningen har ett eget ramavtal ASN-2021-3818 Boende med stödsatser. Avtalet löper ut senast 2025. Förvaltningen kan övergå till Skånes kommuners avtal.	352 000
Skyddat boende IFO (Skånes Kommuner) Skyddat boende för vuxna med eller utan familj. Förvaltningen har en pågående upphandling i avvaktan på Skånes kommuners upphandling vilken är planerad till 2023. Förvaltningen kan efter att det egna avtalet löper ut vid behov övergå till Skånes kommuners avtal.	160 000
Handledning (Skånes kommuner) Handledning för personal inom IFO, VO och skola. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	42 400
Arbetskooperativ (Skånes kommuner) Arbetskooperativ som arbetar med arbetsinriktad social rehabilitering för vuxna personer med missbruk-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2024. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	10 800
HVB Barn och unga (Skånes kommuner) HVB som arbetar med behandling, utredning och omvårdnad för barn och unga och deras familjer. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2024 Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	916 000

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Den 1 juli 2023 planeras lagen om offentlig upphandling att ändras. Av lagändringen följer att staden ska beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i varje upphandling. Samma skyldigheter följer även av andra lagregleringar och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköspolicy.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetsyhnsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetsyhnsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva vilka hållbarhetskrav som ställts i tidigare genomförda upphandlingar och inte vilka krav som planeras i kommande upphandlingar. Detta för att krav som regel bestäms i det operativa skedet i en upphandling snarare än innan processen är i gång.

Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav. För mer vägledning och information kring hållbarhetsarbete i upphandling, se Vägledning för hållbarhet i upphandling på KOMIN.

Stadskontorets upphandlingsenhet ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar Stadskontoret för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA (f.d. SKL Kommentus), Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver förvaltningen inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda förvaltningen. Den följande redogörelsen avser således förvaltningsspecifika upphandlingar såväl under som över tröskelvärde och kopplar an till stadens skyldigheter att uppfylla såväl miljöprogrammet som lagkrav. Direktupphandlingar undantas i denna redogörelse.

Systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Arbetsmarknads- och socialnämnden definierar hållbarhet som miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. De hållbarhetskrav som ställs varierar beroende på upphandlingsföremålet och beslutas i samband med respektive upphandling. Nämnden upphandlar i första hand olika typer av tjänster. Upphandlingar av tjänster genomförs i första hand för att komplettera intern verksamhet.

I samtliga upphandlingar ställs krav på miljöledningssystem där anbudsgivaren och verksamheten ska bedriva ett systematiskt miljöarbete och ha en miljöpolicy/miljöplan för verksamheten. I miljöarbetet ska verksamheten sträva efter att minimera negativt miljöpåverkande faktorer i verksamheten som till exempel avfallshantering/återvinning, energiförbrukning, utsläpp och resor. När avtalen följs upp ska miljöarbetet kunna redovisas.

Följande krav har regelmässigt ställts i förvaltningens upphandlingar det senaste året:

Miljömässiga krav

Krav på miljöledningssystem

Sociala krav

- arbetsrättsliga villkor
- socialt ansvar
- Malmö stads uppförandekod för leverantörer
- anti-diskriminering
- kvalitetsledningssystem

- etik och värdegrund

Ekonomiska krav

- Behörighet att utöva yrkesverksamhet
- Ekonomisk och finansiell ställning
- Företagets kapacitet
- Skatter och socialförsäkringsavgifter
- Personliga konkurser och belastningsregister

I övrigt se tabeller och kommentarer nedan.

Klimatkrav

Klimatkrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel)	x		
Energieffektiva produkter/byggnader			x
Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning			x
Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav			x
Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation			x

Nämnden har påbörjat ett arbete med att se över möjligheten att ställa krav på t ex ekologiska livsmedel och mer växtbaserade livsmedel vid upphandling av vård och/eller boende där servering av mat till boende/klienter ingår i upphandlingen. Detta har provats vid upphandlingen av akutboendeplatser som genomförts under året. Krav ställdes på växtbaserade livsmedel på matsedeln en dag/vecka samt krav på ekologiska bananer, kaffe och te.

Kemikaliekrav

Kemikaliekrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav			x
Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekrav			x
Krav för att minska spridning av mikroplaster			x
Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras			x
Kemikaliekrav från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"			x

Nämnden har endast upphandlat tjänster det senaste året. Kemikaliekrav har ej varit aktuellt i dessa.

Cirkulära krav

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter			x
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram			x
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ			x
Reparationsmöjligheter			x
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)			x
Efterfråga återvunnet material			x

Nämnden har endast upphandlat tjänster det senaste året. Cirkulära krav har ej varit aktuellt i dessa.

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter			x
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon			x
El, biogas eller vätgasfordon			x
Möjliggöra resor i linje med stadens resepolicy	x		
Euroklass-krav och utsläppskrav på arbetsmaskiner			x

Vid upphandling av vård och/eller boende där leverantörernas verksamhet är placerad inom Malmö stad har krav ställts på att verksamheten ska kunna nås genom kommunala transportmedel. Vid upphandlingar där leverantörerna är placerade i Skåne eller övriga Sverige har i vissa fall ställts krav på att leverantörens verksamhet ska kunna nås med buss och/eller tåg.

Krav för att främja biologisk mångfald

Krav för att främja biologisk mångfald som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk		x	
Övriga hållbarhetsmärkningar som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)			x
Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader			x

Nämnden har påbörjat ett arbete med att se över möjligheten att ställa krav på t ex ekologiska livsmedel och mer växtbaserade livsmedel vid upphandling av vård och/eller boende där servering av mat till boende/klienter ingår i upphandlingen. Detta har provats vid upphandlingen av akutboendeplatser som genomförts under året. Krav ställdes på ekologiska livsmedel.

Krav för jämlikhet och lika rättigheter

Krav för jämlikhet och lika rättigheter som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Antidiskrimineringsklausulen	x		
Sysselsättningsfrämjande villkor	x		
Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen	x		
Etik och värdegrund	x		

I de upphandlingar som genomförts avseende vård och/eller boende har krav ställts på att verksamheten ska vara tillgänglig för och bemöta varje enskild person utifrån hans egna villkor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller dylikt. Den enskildes integritet får inte kränkas. Inom beställningens ramar ska insatserna utföras enligt den enskildes önskemål. Leverantören ska ha en värdegrund som är skriftligen nedtecknad och känd av samtliga medarbetare. Värdegrunden ska bygga på människors lika värde, jämlikhet, respekt för den enskildes integritet.

I de fall upphandlingarna har berört barn eller medföljande barn till vuxna beaktas barnperspektivet i de krav som ställs. Boende som tar emot medföljande barn ska ha kunskaper om barns behov och barns behov ska särskilt beaktas i samband med inskrivning. Barnets delaktighet ska anpassas utifrån dess ålder och mognad. Om boendet tar emot barn ska det vara lämpligt för barn och/eller ungdomar. Det ska bl.a. finnas lämpliga lokaler anpassade för barn och unga. Leverantören ska stödja föräldern så att barn får kontakt med rätt vårdinrättning (t.ex. BVC, BUP, övrig hälso- och sjukvård samt tandvård) och kan fullfölja eventuell föreskriven behandling och medicinering. Leverantören ska ha en särskild utsedd barnansvarig med dokumenterade kunskaper om barns behov och rättigheter. Leverantören ska kunna lämna uppgifter som styrker barnansvarigs kompetens.

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid	x		
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)			x
Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)			x
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete	x		
Etiska krav på natursten			x

I de fall nämnden upphandlar vård- eller boendeplatser där leverantören bedriver verksamheten med anställd personal ställs regelmässigt krav på arbetsmiljöansvar. Leverantören har då ansvaret för arbetsmiljön enligt arbetsmiljölagen. Leverantören ska ha en arbetsmiljöplan och kontinuerligt utveckla metoder för att upprätthålla en god arbetsmiljö. Leverantören ska arbeta efter Arbetsmiljöverkets föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:01).

Vidare gäller Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön (AFS 1993:2) på alla arbetsplatser där risk för våld eller hot förekommer. Leverantörer som har personal där ensamarbete kan förekomma ska följa föreskrifterna, Ensamarbete (AFS 1982:3).
Leverantören ska förvissa sig om att personalen har kunskap om arbetsmiljön enligt arbetsmiljölagen.

Tillgänglighetskrav

Tillgänglighetskrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Krav på universell utformning		x	
Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner			x
Krav på tillgängliga alternativ/lösningar	x		

I två av nämndens upphandlingar av boendeplatser hos externa leverantörer har krav ställts på att en andel av platserna ska kunna användas av personer med funktionsnedsättning. Leverantörerna ska i sina anbud redogöra för på vilket sätt lokalerna är anpassade för en rullstolsburen person samt personer med syn- eller hörselnedsättning. Detta gäller såväl i klienternas egna rum som i gemensamhetsutrymmen.

Upphandlingar det senaste året i vilka sociala företag har lämnat anbud

Nämnden har inte genomfört några upphandlingar i vilka sociala företag har lämnat anbud.

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs mycket god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utreda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Nyttjandegrad på tjänstecyklar

Behov, förutsättningar och användande av samtliga transportsätt såsom gång, cykling, kollektivtrafik, bilresor, taxiresor och flyg analyseras i syfte att kunna effektivisera fordonsflottan och säkerställa följsamhet till Malmö stads Mötes- och resepolicy. I arbetet med att effektivisera förvaltningens transporter saknas möjlighet att se nyttjandegraden på tjänstecyklar. Förvaltningen ser ett behov av att lösningar utvecklas där det på ett enkelt sätt går att avläsa nyttjandegraden för de cyklar som förvaltningen leasar. Ett önskemål är att det ska gå att följa nyttjandegrad för alla transportslag. Att kunna redovisa nyttjandegrad och i vilken utsträckning denna bidragit till minskade utsläpp kan även utgöra ett positivt incitament för medarbetarna att fortsätta göra miljövänliga och hälsofrämjande val.

Utveckla lösningar för personskydd

Förvaltningen utnyttjar idag Malmö stads ramavtal för Larm och bevakning för att bland annat bemanna med väktare på socialtjänstkontor samt olika typer av larmlösningar i lokaler och besöksrum. Förvaltningen ser ett behov av nuvarande larmlösningar för personskydd kompletteras med en utveckling av produkter som ger medarbetare tillgång till olika sätt att obemärkt larma i hotfulla situationer.

Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas

Nämnden ska även, utifrån förvaltningens inköpsbehov de kommande två åren, ge förslag på områden där behovet potentiellt kan lösas på ett mer hållbart sätt.

Återbruk och begagnade produkter

Nämnden gör merparten av sina inköp från Malmö stads ramavtal. I den inventering som genomförts i förvaltningen inför upphandlingsplanen har merparten av förvaltningens verksamheter framfört att de önskar en större möjlighet att göra inköp av återbrukade eller begagnade varor generellt. Det gäller således inte bara möbler och inredning utan till exempel även möjlighet att beställa fika/enklare lunch från sociala företag eller från leverantörer som använder sig av råvaror som "får en andra chans". Verksamheterna efterfrågar också möjlighet att helt kunna avstå från inköp genom att det utvecklas bättre lösningar för att kunna låna, byta och återanvända produkter inom staden.

Hållbara kommunikationsupphandlingar

I inventeringen inför upphandlingsplanen har det även framförts önskemål om att Malmö stad ser över möjligheten att tillämpa hållbarhetskrav på kommunikationsupphandlingar och utvecklar modeller för att följa hur de kommunikationstjänster som skapas bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Kontorsmaterial

Inköp av kontorsmaterial görs genom Malmö stads ramavtal. Ramavtalet innehåller en stor mängd produkter. Ur hållbarhetssynpunkt vore det intressant att undersöka möjligheten för att ta fram ett mer standardiserat och begränsat sortiment för stadens verksamheter. Ett standardiserat sortiment skulle kunna bidra till att kraven på mer hållbara produkter kan utvecklas ytterligare när volymerna för varje enskild produkt blir större. Till exempel fler refill-lösningar, mer block, papper och förpackningar av återanvänt material samt hållbara lösningar för post-it och plastmappar.